

Ks. EDWARD PODOLSKI

PIUS IX I LEON XIII

KRAKÓW 2025

www.ultramontes.pl

Pius IX i Leon XIII

Ks. EDWARD PODOLSKI

Ludziom nieżyjącym w Kościele podoba się wielce przeciwstawiać Leona XIII Piusowi IX. Zdaje im się, że pomiędzy tymi Papieżami zachodzi jakieś przeciwieństwo. Ten dziwny sposób widzenia rzeczy, wykołysany przez nieznamość zasad katolickich i igraszkę nurzającego się w prądach czasu umysłu, poczyną się cieszyć prawem obywatelstwa, nawet wśród poważniejszych umysłów i znajduje swe echo w niektórych dziennikach, przypisujących Leonowi XIII pewne liberalności poloty i moderantyzmu zdrożne skłonności. Najfałszywsze to pojęcia. Prawda, że wśród szeregu Papieży, sterujących barką Chrystusową w ciągu XIX wieków, spostrzegamy pomiędzy nimi postacie różnych charakterów, ale mimo tej różnicy i różnaitości taktyki w rządzeniu Kościołem Bożym, widzimy wśród nich precudownie piękną jednostajność, jedność niczym niezamąconą, jedność czystą, bez pyłu żadnego, też samą u Piotra co u Piusa i Leona XIII. Różne są u nich objawy usposobień charakteru ludzkiego, różne formy umysłu, różna taktyka, ale duch, ale dążności, cele, zawsze jednakowe. Dobrze od wszystkich i przez wszystkich Papieży zawsze dobrem nazwane, ale doktryny zdrożne, ustępstwa w rzeczach zasadniczych, chylenie się i schlebianie złemu, zarówno przez Piotra, jak Piusa i Leona XIII potępionym zostaje. Pius IX w różnych listach i przemowach swoich ganił liberalizm i potępiał moderantyzmu nawyczki, a czyniąc to, nie robił nic nowego, ani szedł za skłonnościami natury

ludzkiej, ale za głosem Boga, wołającego w Piśmie: *iześ nie jest ani zimny ani gorący, bodajbyś był zimny albo gorący, ale iześ letny, pocznę cię wyrzucać z ust moich*. "Na liberalizm, pisał On do nas, nacieraj, a osobliwie na ten, który pod osłoną moderantyzmu, chciałby w daremnym usiłowaniu fałsz z prawdą, Chrystusa z Belialem pogodzić". A Leon XIII, jakby dla wzmocnienia tych słów Wielkiego Papieża, pisząc do nas, powiada znowu: "przeto do pochwał, na które od św. Poprzednika Naszego zasłużyłeś, dodajemy i Nasze, usilnie cię zachęcając, abyś za sprawę Bożą, której bronić przedsięwziąłeś, wytrwale i ochoczo, i jak przystało roztropnie walczył i nadal". A więc to samo, co zalecał Pius, zaleca i Leon XIII. Jednakże, aby nas nie posądzono, że podnosimy głos jedynie *pro domo sua*, przytaczamy tutaj prześliczny artykuł, ze znanego w świecie katolickiego dziennika, *Unità Cattolica*, pisma cenionego wielce przez Ojca Św. Leona XIII:

"Ministrowi belgijskiemu, panu Frère-Orban, pisze ten wyborny organ, utrzymującemu, że Leon XIII zajął stanowisko wprost przeciwne stanowisku Piusa IX, należy się odpowiedź. Nad podobne mniemanie nie masz nic bardziej fałszywego (*nulla di piu falso ed assurdo*). Tak! jest ono absurdem w całym znaczeniu tego słowa. W nauce, na gruncie zasad, nie istnieje tu żadna różnica, a tym bardziej przeciwieństwo. Prawda jest zawsze jedną i tą samą, a wszyscy Papieże po wszystkie czasy byli i będą wiernymi i nieomylnymi jej stróżami. A co się tyczy praktyki, to pontyfikat Leona XIII, w żaden sposób nie może być uważanym za antytezę pontyfikatu Piusa IX, przeciwnie jest on dalszym ostatniego ciągiem i najpiękniejszą jego koroną. Pius IX przypominał światu odwieczne zasady nauki katolickiej i publicznego katolickiego prawa, a Leon XIII z roztropną przenikliwością, *con prudente perspicacia*, śledzi za sposobnością, aby te same zasady mógł wprowadzić w życie. Leon XIII pracuje niezmordowanie nad urzeczywistnieniem i przeprowadzeniem planów Piusa IX! Toteż nowy ten pontyfikat, jak to pięknie mówi Biskup Mermillod, nie jest czym innym, tylko wspaniałym portykiem, wznoszącym się przy gmachu odnowionego socjalnego chrześcijańskiego porządku. Zaledwie kilka dni temu, Jego Eminencja kardynał Nina pisał do nas, iż największym pragnieniem Leona XIII, iść śladem swego Wiekopomnego Poprzednika «*è desideroso di seguire le tracce dell' Augusto suo antecessore*», a deputowani jedności włoskiej na Montecitorio więcej jak sto razy potwierdzili tę prawdę, głosząc, że Leon XIII jest na nowo zmartwychwstałym Piusem, *Pio IX redivivo*!

Jedno z tych wyznań naszych deputowanych przytaczamy. Na posiedzeniu parlamentu jeszcze dnia 6 maja 1878 roku w ciągu rozpraw o wychowaniu publicznym deputowany z Pescia, pan Ferdynand Martini, przypominał, w jakich to «iluzjach rozpływało się poprzedzające ministerstwo, ciesząc się, że ze zmianą Papieża wszystko nowej ulegnie zmianie, że nastąpi w przyszłości uroczysty pocałunek Papiestwa z jednością włoską i pojednanie się z wolnością». «Ale ta nadzieja, dodał mówca, pokazała się zwykłej uludy chimera! Tęcza błyszcząca na niebie, którą dwa temu miesiące podziwialiśmy z takim uwielbieniem miłości, zlała się na nowo w jedną dawną barwę, Leon XIII przemówił, a zrobił to w sposób właściwy swemu charakterowi, w formie może słodkiej, *com piu mite temperanza nella forma*, ależ mimo to przemówił tak, jak przemawiał Pius IX, *ha parlato come parlava Pio IX*, a nawet przemówił z niezwykłym naciskiem tak, aby go zrozumiano, iż w odziedziczonej przez siebie tradycji, która tyle wypiastowała już wieków, pozostanie nieugiętym, że chcąc raz na zawsze uchylić wszelkiej nadziei uludę, *la vanità di certe speranze*, odezwał się tak samo, jak przemawiał św. Grzegorz do Patryka, egzarchy Afrykańskiego, jak Leon do cesarza!»".

W ten sposób przedstawił nam Leona XIII p. Martini, człowiek znany z liberalnych swych zasad! A do tego szkicu, nic już z naszej strony nie potrzebujemy dorzucać. Pan Martini powiedział, że Leon XIII przemówił tak samo, jak przemawiał Pius IX, *ha parlato come parlava Pio IX*! Owóż Pius IX nazwał moderantyzm największą plagą dzisiejszych czasów, karmicielką i piastunką najpotworniejszych zasad i matką wszystkich klęsk moralnych, pod jakimi jęczy społeczeństwo dzisiejsze! Prosimy nie zapominać o tym.

X. E. P.

Artykuł z czasopisma "Przegląd Lwowski", Rok dziewiąty (1879). Tom XVIII. (Wydawca i Redaktor X. Edward Podolski). Lwów 1879, ss. 592-595. (1)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono).

PRZEGLĄD LWOWSKI

ROK DZIEWIĄTY

1879.

„... *Strenue igitur discutere perge tenebras errorum, liberalismum urge, eumque praesertim, qui moderationis velo obductus insano nisu verum cum falso, Christum cum Belial componere conatur*“....

„... Nie przestawaj więc rozpraszać ciemności błędów, na liberalizm nacieraj, a osobliwie na ten, który pod osłoną moderantyzmu chciałby w daremnem usiłowaniu fałsz z prawdą, Chrystusa z Belialem pogodzić“.

(Słowa Ojca Św. **Piusa IX** w trzecim liście do Redaktora *Przeglądu* z dnia 11 Paźdz. 1875).

„... *Quamobrem laudibus quas a sanctae memoriae Decessore Nostro meruisti, adicimus et Nostras, etiam atque etiam te hortantes, ut causam Dei, quam defendendam suscepisti, firmiter, alacriterque, ea qua par est prudentia, propugnare pergas*“

„... Przeto do pochwał, na które od ś. p. poprzednika Naszego zasłużyłeś, dodajemy i Nasze, usilnie cię zachęcając, abyś za sprawę Bożą, której bronić przedsięwziąłeś, wytrwale i ochoczo, i jak przystało, roztropnie, walczył i nadal.

(Słowa Ojca Świętego **Leona XIII** w liście do Redaktora *Przeglądu* z dnia 24 Marca 1879).

Tom XVIII.

WYDAWCA i REDAKTOR X. EDWARD PODOLSKI.

LWÓW.

NAKŁADEM REDAKCYI.

1879.

Przypisy:

- (1) Por. 1) Dr Paweł Popieł, a) [Leon XIII i Jego Encykliki o Różańcu Mariańskim.](#) b) [Przyczynek do dziejów Odrodzenia w Polsce.](#)
- 2) Papież Pius IX, a) [Alokucja "Maxima quidem" powiedziana na Konsystorzu dnia 9 czerwca 1862 roku.](#) b) [Bulla konwokacyjna "Aeterni Patris" \(29 VI 1868\). Encyklika zwołująca sobór powszechny do Rzymu na dzień 8 grudnia 1869 roku.](#) c) [Akt wiary w przywileje Maryi i nieomylność Papieża.](#)
- 3) "Tygodnik Katolicki", a) [Przemowa Ojca Świętego Piusa IX \(1871\).](#) b) [Przemowa Ojca Świętego Piusa IX \(1872\).](#) c) [Przemowa Ojca Świętego Piusa IX do mieszkańców rzymskiej dzielnicy Trastevere.](#) d) [Pius IX.](#)
- 4) [Uchwały i wyroki Świętego Soboru Watykańskiego za Piusa IX 1869-1870 zebranego krótko wyjaśnione, wraz z obszernym a prostym wykładem artykułu Wiary "O nieomylnym nauczycielstwie Rzymskiego Papieża"](#) przez X. Dra Józefa Krukowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 5) a) [Mały katechizm o Nieomylności Najwyższego Pasterza.](#) b) [Mały katechizm o Syllabusie.](#)
- 6) Bp Jan Chryzostom Janiszewski, [Encyklika Leona XIII Papieża o masonii.](#)
- 7) Papież Leon XIII, a) [List apostolski "Annum ingressi sumus". \(Testament Leona XIII\).](#) b) [Złota księżeczka o praktyce pokory.](#)
- 8) Ks. Prof. Dr Marian Morawski SI, [Encyklika Leona XIII "Immortale Dei" i liberalizm. \(Teoria liberalna a chrześcijańska o państwie\).](#)
- 9) Akta i dekrety świętego powszechnego Soboru Watykańskiego (1870), [Pierwszy projekt Konstytucji dogmatycznej o Kościele Chrystusowym przedłożony Ojcom do rozpatrzenia](#) (Acta et decreta sacrosancti oecumenici Concilii Vaticani (1870), [Primum Schema Constitutionis dogmaticae de Ecclesia Christi Patrum examini propositum](#)).
- 10) Bp Władysław Krynicki, a) [Dzieje Kościoła powszechnego.](#) b) [Sobór Watykański.](#) c) [Zasady modernizmu.](#)
- 11) Ks. Ernest Jouin, [Papiestwo i masoneria.](#)
- 12) Abp Antoni Szlagowski, [Papiestwo na przełomie dwóch wieków.](#)
- (Przyp. red. **Ultra montes**).

([HTM](#))

© **Ultra montes** (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXXV, Kraków 2025